

ПОРЯДОК
консервації земель

1. Цей Порядок визначає організаційні засади щодо консервації деградованих і малопродуктивних земель, господарське використання яких є екологічно небезпечним та економічно неефективним, а також техногенно забруднених земельних ділянок, на яких неможливо одержати екологічно чисту продукцію, а перебування людей на цих земельних ділянках є небезпечним для їх здоров'я.

2. Консервація земель здійснюється шляхом припинення чи обмеження їх господарського використання на визначений строк та залуження, заліснення або ренатуралізації.

Консервація земель здійснюється за наявності:

деградованих земель, у тому числі земельних ділянок, поверхня яких порушена внаслідок землетрусів, зсувів, карстоутворення, повеней, та земельних ділянок з еродованими, перезволоженими, з підвищеною кислотністю або засоленістю, із забрудненими хімічними речовинами й іншими видами забруднень, небезпечних для здоров'я людей, ґрунтами;

малопродуктивних земель, у тому числі ґрунти яких характеризуються негативними природними властивостями, низькою родючістю;

техногенно забруднених земель, у тому числі радіаційно небезпечних, радіоактивно забруднених земель або забруднених важкими металами та іншими хімічними елементами.

3. При віднесенні земель до деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених враховуються орієнтовні показники, що характеризують ґрунтові властивості і зумовлюють необхідність консервації земель за природно-сільськогосподарськими зонами, які наведено в додатку до цього Порядку.

4. Консервація земель, які перебувають у власності чи користуванні юридичних або фізичних осіб, здійснюється на підставі договорів з власниками (користувачами) земельних ділянок (далі – договір про консервацію).

5. Договором про консервацію відповідно до чинного законодавства може передбачатися:

а) надання податкових і кредитних пільг громадянам та юридичним особам, які здійснюють за власні кошти заходи, передбачені загальнодержавними та регіональними програмами використання і охорони земель;

б) виділення коштів з державного або місцевих бюджетів громадянам та юридичним особам для відновлення попереднього стану земель, порушених не з їх вини;

в) звільнення від плати за земельні ділянки, що перебувають у стадії сільськогосподарського освоєння або поліпшення їх стану згідно з державними та регіональними програмами;

г) компенсація з бюджетних коштів зниження доходу власників землі та землекористувачів внаслідок тимчасової консервації деградованих та малопродуктивних земель, що стали такими не з їх вини;

д) фінансування робіт із консервації, розроблення відповідної документації із землеустрою за рахунок державного або місцевих бюджетів або за рахунок інших джерел, не заборонених законом.

6. Земельні ділянки, що перебувають у запасі, для здійснення консервації можуть передаватися за рішенням уповноважених органів у постійне користування спеціалізованим державним та комунальним підприємствам та організаціям з одночасним укладенням відповідних договорів.

При добровільній відмові землекористувача від земельної ділянки, що потребує консервації, з причин, незалежних від нього, такій особі може бути надана у користування рівноцінна ділянка у порядку, визначеному чинним законодавством.

7. Договір про консервацію укладається між власником землі або землекористувачем та суб'єктом (суб'єктами), що уповноважені приймати рішення про здійснення заходів, передбачених пунктом 5 цього Порядку.

8. При виявленні в рамках проведення заходів з державного контролю за використанням та охороною земель земельних ділянок, зазначених у пункті 2 цього Порядку, територіальні органи Держгеокадастру та/або територіальні органи Держекоінспекції видають власнику земельної ділянки чи землекористувачу припис (розпорядження) про припинення господарського використання земельної ділянки, а також повідомляють про потребу у здійсненні консервації органи, які уповноважені приймати рішення про здійснення заходів, передбачених пунктом 5 цього Порядку.

9. Невід'ємною частиною договору про консервацію земель є робочий проект землеустрою щодо консервації земель (далі – проект консервації земель),

яким визначаються види, способи консервації земель, строк проведення консервації, напрями використання земель, межі території (земельних ділянок), на якій (яких) проводиться консервація земель, а також, якщо договором про консервацію земель передбачена зміна цільового призначення земельної ділянки, – проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

10. Замовником документації із землеустрою, передбаченої пунктом 9 цього Порядку, а також робіт із проведення необхідних обстежень та вишукувань та інших робіт, необхідних для проведення консервації, можуть бути органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, землевласники і землекористувачі.

11. Проект консервації земель розробляється суб'єктом господарювання, що є виконавцем робіт із землеустрою відповідно до Закону України «Про землеустрій» (далі – розробник), згідно з договором про розроблення проекту консервації земель, укладеним між замовником та розробником документації із землеустрою.

12. Проект консервації земель розробляється відповідно до завдання на складання проекту консервації земель, затвердженого замовником.

13. Проект консервації земель погоджується та затверджується в порядку, встановленому статтею 186 Земельного кодексу України.

14. Затверджений проект консервації земель в електронній формі подається розробником до територіального органу Держгеокадастру для забезпечення його зберігання в місцевому фонді документації із землеустрою.

15. У разі зміни внаслідок консервації земель відомостей про земельну ділянку такі відомості вносяться до Державного земельного кадастру на підставі відповідної документації із землеустрою відповідно до Порядку ведення Державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 89, ст. 3598).

16. Дострокове припинення, продовження або зміна заходів з консервації земель, визначених проектом консервації, здійснюються після внесення змін до договору про консервацію земель та внесення змін до відповідної документації із землеустрою.

17. На час проведення консервації земель забороняється зміна цільового призначення земельної ділянки та ведення будь-якої діяльності, крім передбаченої проектами консервації земель.

Додаток
до Порядку консервації земель

**ОРІЄНТОВНІ ПОКАЗНИКИ,
що характеризують ґрунтові властивості і зумовлюють необхідність
консервації земель за природно-сільськогосподарськими зонами**

Властивості й ознаки ґрунтів	Одиниці виміру	Показники ґрунтових властивостей (з урахуванням зонального місцеположення)
1	2	3
1. Еродованість (змитість та дефльованість)	Ступінь еродованості ґрунтів	Розмиті, сильно- та середньозмиті, сильно- та середньодефльовані
2. Скелетність	Уміст уламків гірських порід розміром 3 мм, %	> 26 % від об'єму ґрунту (у 30 см шарі ґрунту)
3. Легкий гранулометричний склад	Уміст фізичної глини (частки діаметром менше 0,01 мм), %	а) зона Полісся – до 3; б) зона Лісостепу – до 7; в) зони Степу і Сухого степу – до 10
4. Важкий гранулометричний склад поверхнево оглеєних ґрунтів	Уміст фізичної глини (частки діаметром менше 0,01 мм), %	Понад 50
5. Гумусованість	Уміст гумусу, % від маси ґрунту	а) на Поліссі – менше ніж 0,5; б) у Лісостепу, Степу північному і південному – менше ніж 1,0; в) у Сухому степу – 1,0
6. Реакція ґрунтового розчину	pH (водний)	В усіх зонах: а) менше ніж 4,0; б) понад 8,5
7. Уміст рухомого алюмінію	мг/екв. на 100 г ґрунту	Понад 3,0
8. Уміст увібраного натрію	% від суми увібраних основ	Понад 10
9. Засолення	% від маси ґрунту, у перерахунку на токсичні солі	а) содове – понад 0,1; б) сульфатно-хлоридне – понад 0,2; в) сульфатне – понад 1,0

1	2	3
10. Фізична деградація	Об'ємна маса, г/куб. см	а) понад 1,5 – для суглинкових і глинистих ґрунтів; б) понад 1,7 – для супіщаних і піщаних ґрунтів
11. Спрацювання органогенних ґрунтів (торфових)	Потужність органогенного шару, см	Менше ніж 30
12. Вторинна підтопленість (заболоченість)	Рівень підґрунтових вод, м	Менше ніж 1,0
13. Хімічне забруднення	Гранично допустима концентрація (ГДК)	Перевищення ГДК рухомих форм (амонійно-ацетатна витяжка)
14. Радіаційне забруднення	Щільність забруднення місцевості цезієм-137, стронцієм-90, Кі/кв. км	Cs-137 – понад 15; Sr-90 – понад 3